

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Typ szkoły: szkoła ponadgimnazjalna

Dział: Wynalazki, które zmieniły świat.

Temat: Stopy metali, mydła, detergenty; chemia w domu i przemyśle.

Cel główny: uczeń wyszukuje informacje na temat najważniejszych wynalazków oraz analizuje ich znaczenie naukowe, społeczne i gospodarcze;

Cele szczegółowe: uczeń wymienia podstawowe surowce przemysłu chemicznego, wymienia własności i zastosowanie niektórych stopów, omawia działanie mydła.

Środki dydaktyczne: komputer, Internet, tablica

Metody i formy pracy: pogadanka, opis, wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, praca zbiorowa, praca grupowa

Etapy lekcji	Czynności: nauczyciel (N), uczeń (U).
Wprowadzenie	<p>N: Przypomina najważniejsze pojęcia i treści niezbędne do zrozumienia omawianego tematu: stop - mieszanka metali lub metalu z niemetałem; mydła - sole kwasów tłuszczowych o długich łańcuchach; detergenty – syntetyczne środki piorące o budowie podobnej do mydeł</p> <p>U: Odpowiadają na pytania, opisują zjawiska.</p>
<p>Tok zasadniczy: 1-przedstawienie celu lekcji.</p> <p>2-wprowadzenie nowych treści.</p> <p>3- wzory chemiczne</p> <p>4- praca z wykorzystaniem Internetu</p>	<p>N: Prezentuje przykłady ilustrujące temat główny lekcji: Pogadanka na temat roli metali w rozwoju cywilizacji. Właściwości stopów w porównaniu z ich składnikami. Pogadanka na temat zalet i wad używania detergentów.</p> <p>U: Dyskutują na temat przykładów podanych przez nauczyciela.</p> <p>N: Wprowadza nowe treści:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe surowce przemysłu chemicznego: <ol style="list-style-type: none"> a) kopaliny: surowce mineralne (np. sól kamienna, hematyt, kwarc, pirit, blenda cynkowa, wapień, magnetyt, sole potasu, boksyt, galena, apatyt, anhydryt), ropa naftowa, gaz ziemny, węgiel; b) rośliny i zwierzęta: tłuszcze roślinne i zwierzęce, celuloza, kauczuk 2. Budowa mydła np. sodowego $C_{17}H_{35}COONa$: <ol style="list-style-type: none"> a) część $C_{17}H_{35}$ - hydrofobowa b) część $COONa$ - hydrofilowa 3. Tworzenie miceli w wodnych roztworach z tłuszczem. 4. Niszczenie napięcia powierzchniowego wody. <p>U: Notują najważniejsze pojęcia.</p> <p>N: Przygotowuje zadania do pracy z Internetem : podział na grupy.</p> <p>U: Uczniowie parami lub w większych grupach, szukają informacji na temat:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) podstawowych składników, właściwości i zastosowań takich stopów jak: alnico, babbitt, cyna lutowicza, duraluminium, magnalium, stal chromowa; b) jak zrobić mydło we własnej kuchni, które substancje przy produkcji mydła są niebezpieczne dla zdrowia i jakie środki ostrożności należy zachować przy robieniu mydła. <p>N: Nadzoruje przebieg pracy uczniów, stymuluje ich aktywność.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

5-dyskusja wyników	<p>N: Proponuje formę dyskusji wyników pracy w grupach, pomaga uczniom w formułowaniu wniosków.</p> <p>U: wprowadzają uogólnienia, sporządzają notatki, piszą wnioski.</p>
Zakończenie	<p>N: Podsumowuje lekcję, zadając pytania dotyczące własności i wykorzystania stopów oraz wykorzystania chemii w życiu codziennym i przemyśle.</p> <p>U: Udzielają odpowiedzi, podają przykłady, opisują jak działają detergenty na środowisko.</p>